

دانشگاه شهید چمران اهواز
معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی
طرح درس ویژه درس های تحصیلات تکمیلی دانشگاه

نام و نام خانوادگی استاد: معصومه باقری	مرتبه علمی: دانشیار	آدرس ایمیل: m.bagheri@scu.ac.ir
دانشکده: اقتصاد و علوم اجتماعی	گروه: علوم اجتماعی	نیمسال تحصیلی: اول ۱۳۹۹
دوره تحصیلی: کارشناسی ارشد	نام درس: بررسی مسائل اجتماعی ایران	تعداد واحد: ۲
<p>جایگاه درس در برنامه درسی دوره:</p> <p>درس بررسی مسائل اجتماعی ایران بعنوان یکی از درسهای اصلی به چگونگی شکل گیری مسائل اجتماعی ایران در جامعه میپردازد و با شرایط اجتماعی و مسائل و مشکلات جاری در جامعه را مورد ارزیابی و تجزیه و تحلیل قرار میدهد.</p>		
<p>هدف کلی:</p> <p>آشنایی با علل و عوامل بوجود آورنده مسائل اجتماعی و مشکلات و چالش های موجود در جامعه با دیدگاه جامعه شناسانه پرداخته و نظریه های مرتبط با آن و نابسامانی های موجود در جامعه را مورد بررسی و مطالعه قرار میدهد.</p>		
<p>اهداف یادگیری:</p> <p>از دانشجویان انتظار می رود پس از گذراندن این درس در مقطع ارشد بتوانند به مباحثه و تحلیل پیرامون چگونگی گسترش مسائل اجتماعی در ایران بپردازند.</p> <p>به شناخت تاثیر موقعیت اجتماعی بر شکل گیری مسائل اجتماعی و</p> <p>کنکاش در سیر تحول رویکردهای نظری در تبیین مسائل اجتماعی و</p> <p>مباحثه و مناظره برخی از شاخه های مسائل اجتماعی در جهان و ایران و</p> <p>راهکارهای احتمالی رهایی از مسائل اجتماعی و ها و ناپهنجاریهای اجتماعی بپردازند.</p>		

رفتار ورودی:

برای یادگیری بهتر این درس انتظار می‌رود دانشجویان پیش از شروع این درس و بعنوان پیش زمینه، با مسائل اجتماعی و مبانی اولیه نظریه های مرتبط، مطالعاتی اولیه و آشنایی لازم را داشته باشند تا به فهم بهتر مسائل و مشکلات اجتماعی اشراف بهتری دست یابند.

مواد و امکانات آموزشی:

کتاب، طرحها، مقالات، ویدیو پروژکتور، تحقیقات پیشین،

کتاب فارسی و انگلیسی معتبر در این زمینه مسائل اجتماعی

مقالات معتبر فارسی و انگلیسی در این خصوص

ارائه از طریق آنلاین و ویدیو پروژکتور ...

روش تدریس:

برای یادگیری بهتر این درس از روشهای متنوعی چون پرسش و پاسخ،

مباحثه گروهی،

و روش مستقیم تدریس و

همچنین ارائه توسط خود دانشجویان جهت مشارکت کردن آنها در فعالیت ها

و آماده سازی آنها برای دفاعیه های لازم در این مقطع تحصیلی

تحلیل و تبیین جامعه شناختی مطالب مطروحه با موضوعات روزمره جامعه و چالش های اجتماعی

وظایف دانشجوی:

- . مشارکت فعال در جلسات
- . ارائه کنفرانس در مورد هر یک از موضوعات انتخابی با استفاده از پاور پوینت به صورت جامع
- . ارسال پاور پوینت با تهیه رئوس مطالب و تکثیر آن و ارزیابی علمی و عملی نظریه ها
- . مطالعه منابع درس برای هر جلسه و جمع بندی و نتیجه گیری از مطالب ارائه شده
- . طرح پرسش ها از ارائه دهندگان بر اساس مطالعات صورت گرفته
- . ارائه پاسخ های لازم به پرسش های احتمالی و تدوین گزارش نهایی تحقیقی که دانشجوی باید با رعایت اصول تحقیق
- . مشارکت در غنای مباحث ارائه شده بر اساس مطالعات صورت گرفته
- . ارائه دیدگاه های نوآورانه در چهارچوب مباحث مطرح شده بر اساس مطالعات صورت گرفته
- . نقد مباحث ارائه شده بر اساس مطالعات صورت گرفته
- . مطالعه منابع اصلی در مورد سایر موضوعات
- . شرکت در ارزیابی پایانی بر اساس مباحث ارائه شده در کلاس و منابع اصلی درس

شیوه آزمون و ارزیابی:

- ۱- فعالیت فردی و گروهی دانشجویان از بین نظریه های ارائه شده، دو مورد را انتخاب کرده و باید در زمان تعیین شدن نسبت به معرفی و ارزیابی آنها در قالب فصل بندیهای معرفی شده و بصورت کنفرانس کلاسی اقدام نماید. گزارش مکتوب این کنفرانس در قالب یک گزارش علمی با لحاظ تمام اصول تدوین یک گزارش علمی باید در آخرین جلسه تحویل گردد. مجموع نمره کنفرانس و گزارش مکتوب ۵ نمره خواهد بود.
- ۲- مشارکت در مباحث کلاسی و حضور بموقع در کلاس ۱ نمره
- ۳- آزمون کتبی، آزمون از مباحث مطروح در کلاس و جزوه ای که در آخرین جلسه در اختیار دانشجویان قرار میگیرد به عمل خواهد آمد. این آزمون به صورت تشریحی و تحلیلی خواهد بود. نمره این آزمون ۱۴ نمره خواهد بود.

منابع درس:

. جامعه شناسی مسائل اجتماعی معاصر ایران * معید فر، سعید انتشارات سرزمین ما نظریه های انحرافات اجتماعی، ترجمه و تألیف، حسینی نثار و ابراهیم فیوضات، نشر پژواک، مجله جامعه - شناسی ایران، دوره نهم، شماره ۱ و ۲، بهار و تابستان ۱۳۷۸
قصل نامه مسائل اجتماعی ایران، سال دوم شماره ۱، تابستان (۱۳۹۰)
مشکلات اجتماعی در اولویت ایران رفیعی، حسن و سعید مدنی قهقرخی، سعید وامقی مروئنه، مجله جامعه - شناسی ایران
مقالات اولین همایش ملی آسیب های اجتماعی در ایران (از جلد یکم تا جلد ششم)، انجمن جامعه شناسی ایران، انتشارات آگاه

. مسائل اجتماعی ایران (جامعه شناسی گروه ها و اقشار آسیب پذیر) * معید فر، سعید، نشر علمی جامعه شناسی مسائل اجتماعی (چگونه مسائل اجتماعی را حل کنیم؟) * کرون، جیمز، ترجمه مهرداد نوابخش و فاطمه کرمی

. رویکرد های نظری هفت گانه در حل مسائل اجتماعی * راینگن ارل و مارتین واینبرگ، ترجمه رحمت الله صدیق سروسنانی، انتشارات دانشگاه تهران.

نگرشی نو در تحلیل مسائل اجتماعی * لوزیک، دانیلین، ترجمه سعید معید فر، انتشارات امیرکبیر
آسیب شناسی اجتماعی (جامعه شناسی انحرافات اجتماعی) * صدیق سروسنانی، رحمت الله، انتشارات سمت
آسیب شناسی اجتماعی (جامعه شناسی انحرافات)، ستوده، هدایت الله، انتشارات آوای نو
بررسی روند آسیب های اجتماعی در ایران، قهقاری، حسین، دانشگاه علوم بهزیستی و توان بخشی
بررسی هایی در آسیب شناسی اجتماعی ایران، رئیس دانا، فربرز، انتشارات دانشگاه علوم بهزیستی و توان بخشی
بینش جامعه شناختی (نقدی بر جامعه شناسی آمریکایی)، میاز، سی، رایت، ترجمه عبدالمعبود انصاری، شرکت سهامی انتشار
جامعه شناسی کجروی سلیمی، علی و محمد داوری، قم پژوهشکده ی حوزه و دانشگاه
جامعه شناسی مسائل اجتماعی ایران (مجموعه مسائل و نظرها) * سیف الهی، سیف، انتشارات جامعه پژوهان سینا
جامعه شناسی مسائل اجتماعی جوانان، اورعی، صدیق
دیدگاه های جامعه شناختی در باره راه حل مسائل اجتماعی،، ترجمه صادق صالحی،
قم، انتشارات شهید

مجموعه مقالات اولین همایش ملی طرح مسائل جامعه شناسی ایران، انتشارات دانشگاه علامه طباطبایی
مسائل اجتماعی ایران، انجمن جامعه شناسی ایران، انتشارات آگاه
مشکلات اجتماعی و نظریه جامعه شناختی، مرتن، رابرت، ترجمه نوین تولایی، انتشارات امیر کبیر
نظریه های انحرافات اجتماعی، احمدی حبیب، شیراز، انتشارات زر

همکاران ارجمند می توانند برای آگاهی بیشتر درباره روش ها و فنون تدریس و به ویژه روش تهیه طرح درس، نگاه کنند به: حسن شعبانی، مهارت های آموزشی و پرورشی (روشها و فنون تدریس)، ۲ جلد، تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)، ۱۳۹۰.

هفته یکم

نظریه های کارکرد گرایی

کارکرد گرایی (به انگلیسی Functionalism): یکی از نظریات عمده در علوم اجتماعی است که به ویژه از اواخر دهه ۱۹۳۰ تا اوایل دهه ۱۹۶۰ در علم سیطرهٔ بلامنازعی داشت. محوری ترین مفهوم در نظریهٔ کارکرد گرایی واژهٔ کارکرد می باشد که به معنای نتیجه و اثری است که انطباق یا سازگاری یک ساختار معین یا اجزای آن را با شرایط لازم محیط فراهم می نماید. بنابراین، معنای کارکرد در منطق کارکرد گرایی، اثر یا پیامدی است که یک پدیده در ثبات، بقا و انسجام نظام اجتماعی دارد. به بیان دیگر کارکرد گرایی هر پدیده یا نهاد اجتماعی را از نظر روابط آن با تمامی هیئت جامعه (که آن پدیده یا نهاد جزئی از آن است) مورد شناخت قرار می دهد.

کارکرد گرایی اساساً می کوشد تا هر نهاد مشخص اجتماعی و فرهنگی را در قالب پیامدهایی که برای جامعه، به مثابه یک کل دارد، تبیین کند (بنابراین، کارکرد گرایی بدیلی است برای تبیین های تاریخی ظهور نهادها یا جوامع گوناگون). تبیین کارکرد گرایانه بر این فرض استوار است که همهٔ نهادها، در شکل مطلوب شان، در حفظ ثبات جامعه در نتیجه، باز تولید جامعه از نسلی به نسلی بعد سهیم هستند.

کارکرد گرایان به طور کلی جامعه را نظامی واجد نظم و ترتیب می دانند. این دیدگاه مبتنی بر تمثیل ارگانیک بین جامعه و ارگانیسم زنده است. از این منظر جامعه یک سیستم متشکل از اعضا و اجزای بی شماری است که هر یک باید کارکردهایی خاص را برای بقای کلی سیستم و دیگر اجزا و اعضای آن انجام دهد و نظم اجتماعی پدیدهای است که کارکردهای اعضای مختلف این سیستم را به صورتی مرتب و در سلسله مراتبی خاص به هم پیوند می دهد. کارکرد گرایان بر این باورند که اجزای سازنده یک جامعه، نهادهایی چون نظام اقتصادی، نظام سیاسی، نظام خانواده، مذهب و سازمان های آموزشی و پرورشی اند که بدون کارکردهای ضروری و منظم آن ها، جامعه ای وجود نخواهد داشت و نتیجهٔ فقدان یا اختلال این اجزاء، به خطر افتادن حیات و بقای کل سیستم اجتماعی است. همهٔ این نهادها (اجزای سیستم) دارای ارتباط متقابل اند و هر یک از آن ها جهت ایفای نقش مشخص خود باید اندازه، قابلیت و ساختمان مناسب داشته و به گونه ای عمل کند که با اجزای دیگر سازگار باشد. ناسازگاری اجزای سیستم اجتماعی، موجب تجزیهٔ آن و تضاد بین اجزاء باعث نابودی آن خواهد شد. ضامن اصلی سازگاری اجزای سیستم، سازواری (هم آهنگی و وفاق) در ارزش های مشترک است.

به طور کلی دیدگاه عمومی کارکرد گرایی بر این استوار است که جامعه مانند یک ارگان زیستی بزرگ است که اعضا و جوارح مختلف آن هر کدام وظیفه و کار معینی انجام می دهد که در رابطه با کار و وظیفهٔ سایر اعضا و اجزا به انجام کل بدن کمک می کند و وظایف هر کدام به نوبهٔ خود ضروری و اجتناب ناپذیر است چرا که به کلیت نظام و حفظ آن کمک می کند.

مهم ترین زمینه اجتماعی مؤثر بر کارکرد گرایی رشد فرهنگ سودمندی مبتنی بر مکعب اصالت لذت بتامی در میان طبقه متوسط بورژوازی در فرانسه است. [۵] اندیشه و آرای افلاطون نسبت به جامعه و انسان مهم ترین بنیان های تاریخی کارکرد گرایی مدرن نسبت به جامعه و انسان محسوب می شود. از آمیزش این زیر بنا با ساخت تکمیکی علمی و فرهنگ جدید، نوین متولد شد؛ ولی افکار افرادی مانند آگوست کنت، هربرت اسپنسر و امیل دورکیم به صورت مستقیم تر به شکل گیری این الگوی نظری نقش داشته است. سپس این نظریه به صورت نظام مند توسط مالیونفسکی و رادکلیف براون در مردم شناسی و تالکوت پارسونز در جامعه شناسی مطرح گردید.

هفته دوم

ساختارگرایی در مورد مسائل اجتماعی

ساختارگرایی به معنای جستجوی قوانین کلی و تغییرناپذیر بشریت با عملکردی در همه سطوح زندگی بشری، از ابتدایی گرفته تا پیشرفته‌ترین سطح آن می‌باشد. امروزه آن نظام فکری و جهان‌بینی ساخت‌گرا خوانده می‌شود که در آن، هر واقعیت مادی و انسانی در حد مجموعه‌ای از روابط و مناسبات شناخته می‌شود و عقل می‌تواند به شناخت فرمول آن از طریق تفکیک آنان از یکدیگر و تمیز دوگانگیها، با قبول این نکته که تمامی امر واقع ترکیبی است (همه چیز ساخت است)، دست یابد. لیکن، ساخت یک پدیده خاص، جز نتیجه یک فرایند فعال نیست که تنها نقش مشروع آن، قالب‌ریزی کردن است. ساخت‌گرایی نیز مانند کارکردگرایی از آثار دورکهایم تأثیر پذیرفته است، اگر چه عامل اصلی تکامل آن را باید در زبان‌شناسی جستجو کرد. آثار فرینان دوسوسور، زبان‌شناس سوئیسی مهمترین منبع اولیه اندیشه‌های ساخت‌گرایانه بود، که وارد علوم انسانی و اجتماعی شد. تحلیل ساخت‌گرایی در مطالعه خوشاوندی، اسطوره، دین و حوزه‌های دیگر به کار برده شده است.

ساخت‌گرایی در آغاز نظریه‌ای تبیینی در روانشناسی بود که مشهور به روانشناسی ساختی یا گشتالت‌گرایی شد. ولی آنچه در آغاز یک روش در تحلیل امور روانی بود، بعدها گسترش یافت و روش کلی‌تر در تأویل امور انسانی شد و در مواردی چند به صورت آیین کلی و دیدی فلسفی در برخورد با علوم انسانی درآمد. کلودلوی استروس، دقیقاً کتابی به نام انسان‌شناسی ساختی به رشته تحریر درآورده است. سپس ساخت‌گرایی به قلمرو جامعه‌شناسی رسوخ کرد. در این رشته، همواره اندیشه ساخت‌های کلی و کلیت پدیده اجتماعی تام را مبدأ قرار می‌دهند تا بر وابستگی متقابل و تعامل دائمی عناصر متشکله، تأکید کنند. ژرژ گورویچ مشهورترین نماینده این روش کلی است؛ چه او، تمامی سطوح واقعیت اجتماعی را در زرفای آن در نظر می‌گیرد و آنان را با توجه به کل اجتماعی تبیین می‌کند. لیکن گروهها و اشکال روابط اجتماعی را تابع محض ساخت‌های کلی نمی‌داند، بلکه کثرت یا چندگانگی را که امکان تشکل انواع را فراهم می‌سازد، می‌پذیرد. علاوه بر این، ساخت‌گرایی، پویا و دیاکتیک است و موجبات درک حیات اجتماعی را با توجه به حرکت دایمی آن، فراهم می‌سازد.

هفته سوم

نظریه تضاد و اثرات آن بر گسترش مسائل اجتماعی

نظریه تضاد: این نظریه روایت بسیار تند و حاد اینگونه دیدگاه در خصوص مسئله فقر است که مشکلات اجتماعی را ناشی از توزیع نابرابر قدرت میداند. نظام اجتماعی ناعادلانه و استثمارگرانه است که جامعه را به طبقات پایین و بالا تقسیم میکند.

نظریه مرتون روایت ملایم تر آن است که فقر و نداری را به ساخت اجتماعی که فرصتها را محدود مینماید، نسبت میدهد. طبقه پایین به نظام فرهنگی و ارزشی خاصی تعلق دارند، اما به محدودیت های ساختاری محکوم میشوند و در تلاش هستند که به گونه ای خود را با این شرایط سخت وفق دهند. بر طبق این نظریه، فقیر فقیرزاده است و غنی غنی زاده و جامعه فاقد تحرک لازم برای تقلیل این فاصله هاست. بنابراین باید موقعیت فقرا را از طریق اصلاح ساخت اجتماعی محدود کننده تغییر داد.

الکاک معتقد است که فقر قسمتی از سوال گسترده ما درباره ی ساخت و توزیع منابع در جامعه، قدرت کنترل و استفاده از آنهاست و از بین بردن فقر، مستلزم تغییر موقعیت نسبی فقیر و کوشش در نابودی نابرابری از طریق انتقال اساسی قدرت و منابع است که متضمن تغییر در ساخت اقتصادی تولید کننده نابرابری است

هفته چهارم

مسئله امنیت اجتماعی و جانی و مالی شهروندان

به نظر می‌رسد هویت خواهی اولین اولویت مبحث امنیت اجتماعی در ایران نیست. امنیت اجتماعی عبارت است اطمینان خاطر افراد جامعه و نیز گروه‌های اجتماعی نسبت به موجودیت و انسجام خود در قبال تحولات عمدی (مانند کوچاندن هوشمند یک قوم) و تحولات عادی (مانند زلزله یا گسست نسلی).
○ موضوع امنیت اجتماعی در ایران فقط گروه نیست بلکه فرد به عنوان عضو گروه و موافق سازنده جامعه در شمول امنیت اجتماعی قرار می‌گیرد. همچنین افراد و گروه‌ها، هم دغدغه موجودیت خود را دارند و هم نگران هویت و انسجام جمعی خود می‌باشند.

ریشه‌های ظهور و شیوه‌های بروز **Societal Security**

مفهوم **Societal Security** (امنیت اجتماعی) برای اولین بار و به مفهوم فنی کلمه در سال ۱۹۹۳، توسط اندیشمندانی چون باری بوزان (Barry Buzan)، ال ویور (Ole Waever) و لمیتر (Lemaiter) تحت عنوان مکتب کپنهاگ مطرح گردید. انگیزه طرح امواج تهدید آمیزی بود که «هویت گروه‌ها» را در معرض خطر قرار داده بودند.
○ گفتمانی است طرح مفهوم **Societal Security** به عنوان مبحثی امنیتی (Security) حاکی از وزن بالا و اهمیت والای آن مفهوم است. امنیتی دیدن (Securitization) یک مفهوم یا وضعیت (Situation) از اعتبار بسیار زیاد یک مفهوم یا وضعیت حکایت می‌کند.
○ موضوع **Societal Security**، ارزشهای اساسی (که عبارتند از انسجام اجتماعی، تمامیت ارضی و حاکمیت سیاسی) را مورد مخاطره قرار می‌دهد و با آن ارزشها سرو کار می‌یابد، از اهمیتی فراگیر و مداوم برخوردار می‌باشد.

هفته پنجم

مسئله گسترش اعتیاد و قاچاق مواد مخدر

آسیب های اجتماعی طی چند دهه اخیر در سراسر جهان سیر صعودی داشته است. آمارهای نگران کننده در این زمینه، کارشناسان را به بررسی این معضل و یافتن راه حلی برای آن برانگیخته است. نتیجه این بررسی ها نشان می دهد که بسیاری از آسیب های اجتماعی ناشی از کمبود مهارت های روانی- اجتماعی لازم برای برخورد موثر با مشکلات زندگی هستند. به عنوان مثال، پژوهش های صورت گرفته در زمینه سوء مصرف مواد مخدر نشان داده اند که یکی از عوامل اصلی گرایش به مصرف مواد مخدر، پایین بودن عزت نفس، ضعف در مهارت های ارتباطی حل مسئله است. بنابر این مهارت های مقاومت در برابر فشار همسالان، به عنوان یک مهارت روانی- اجتماعی می تواند باز دارنده باشد و به طور کلی مطالعات مختلف حاکی از رابطه مستقیم قهر مهارت های روانی- اجتماعی یا به طور کلی مهارت های زندگی و انواع جرم و آسیب اجتماعی مثل خود کشتی و اعتیاد، کودک آزاری، همسر آزاری، دزدی، جنایت و انجام رفتار های مخاطره آمیز جنسی می باشد. به همین منظور یک برنامه مدون آموزش مهارت های زندگی می تواند باز دارنده یا کاهش دهنده آسیب های اجتماعی در گروه های مختلف جامعه باشد. مخاطره آمیز ترین دوران زندگی از نظر ابتلا به سوء مصرف مواد، دوره بلوغ و نوجوانی است. در این دوران عوامل گوناگونی از جمله تغییرات سریع جسمانی و اختلال تصویر از خود و نیاز به پذیرفته شدن از طرف دوستان و استقلال، نوجوان را به طرف رفتار هایی مانند سیگار کشیدن یا سوء مصرف مواد سوق می دهد.

گزارش سازمان بهداشت جهانی نشان می دهد که در دنیا حدود ۲۰۰ میلیون معتاد به انواع مواد مخدر وجود دارد که بیشترین شیوع اعتیاد با ۲/۸ درصد در ایران می باشد.

جدیدترین آمارهای ارائه شده نشان دهنده آن است که در سطح کشور بیش از دو میلیون معتاد وابسته به انواع مواد مخدر و شش میلیون معتاد تقنی (سوء مصرف کننده) وجود دارند که بر اساس تحقیقات انجام شده در مورد مسئله اعتیاد در کشورمان حدود ۱۰ درصد از افرادی که در ارتباط با مصرف مواد مخدر در زندانها به سر می برند، زنان تشکیل می دهند.

هفته ششم

مسئله مهاجرت و رشد آسیب های اجتماعی

مهاجرت و تحرک بیش از حد همراه با ساختهای نامناسب اقتصادی و فرهنگی به رشد انحرافات و گرایش به بیگانگی و اعتیاد و غیره کمک می نماید.

مهاجرت از روستاها به شهرها و مراکز استان ها و از آنجا به شهر تهران می تواند یکی از عوامل عمده بر هم خوردن زندگی سنتی و قرار گرفتن در فرایند جامعه صنعتی و شهرنشینی تلقی شود اما در کشورهای توسعه نیافته شهرنشینی همراه با رشد شخصیت مستقل از توسعه صنعت گسترش می یابد و به کاهش تولیدات و بیکاری های پنهان و آشکار و توسعه ی جرایم شهری منجر می شود. طبق سرشماری ۱۳۵۵ جمعیت مهاجر در کشور (کسانی در محلی غیر از محل تولد خود ساکن بودند.)

حدود ۲/۸۱۰ میلیون نفر می رسد. که تقریباً نیمی از آنها در استان تهران سکونت داشته اند. در سال ۱۳۶۱ تعداد کل مهاجرت به استان ها به ۶/۲۴۱ میلیون نفر بالغ شده بود. بر آورده شده بود لذا طی ۵ الی ۷ سال حجم مهاجرت های داخلی خصوصاً به سمت شهرها به بیش از دو برابر تعداد گذشته افزایش یافته است دلیل این افزایش علاوه بر عوامل عام گرایش به شهرنشینی- مهاجرت های ناشی از رشد جمعیت در شهرهای بزرگ می باشد و شهرهای مثل اصفهان- مشهد- تبریز- شیراز نیز به دلیل تمرکز صنایع و توسعه خدمات که عامل مؤثری بوده است، جمعیت شان به سرعت افزایش داشته است.

هفته هفتم

مسئله بیکاری و کودکان کار و مشاغل کاذب

بیکاری: پدیده‌ای ناخوشایند و زیانبار برای جامعه محسوب می‌شود. وقتی نرخ بیکاری بالاست افرادی که شغل خود را از دست داده‌اند و یا موفق به یافتن شغل نمی‌شوند افزایش می‌یابند همچنین با افزایش نرخ بیکاری هزینه‌ی فرصت ورود به فعالیت‌های غیر قانونی مانند سرقت، کلاهبرداری، قاچاق و... افزایش می‌یابد.

۱- کینزین‌ها که استدلال می‌کنند که علت عمده بیکاری مربوط به مشکلات بخش تقاضا است و چنانچه دولت سیاست‌های افزایش تقاضا را اتخاذ نماید نرخ بیکاری کاهش خواهد یافت.

2- کلاسیک‌ها و کلاسیک‌های جدید استدلال می‌کنند که به دلیل کامل بودن بازارها بیکاری نمی‌تواند به صورت اجباری وجود داشته باشد و معتقدند اگر بازارها بدون دخالت دولت و آزادانه بتوانند فعالیت کنند از طریق کاهش دستمزدها بیکاری پدید نخواهد آمد. انواع بیکاری عبارت است از پنهان و آشکار، فصلی، کم‌کاری، برکناری، ناکاری.

بزه و کودکان کار خیابانی

اصولاً بزهکاری نوجوانان و جوانان عبارت است از جرایم کم‌اهمیت و چون کودکان و نوجوانان معمولاً مرتکب چنین جرایمی می‌شوند، استفاده ازواژه بزهکاری برای آنان بهتر از استفاده ازواژه مجرمیت است. بزهکاری نوجوانان پدیده‌ای است که دایره شمول آن در ابعاد جهانی است و موضوعی نیست که فقط خاص یک شهری باشد. این پدیده زشت که هم در بزرگسالان و هم در نوجوانان و جوانان امکان بروز دارد، در اولین وقوعش باید به سراغ مشکلاتی که ریشه‌های اقتصادی و سپس فرهنگی دارد رفت. فرآیند شتابان صنعتی شدن کشورها، گسترش جوامع شهری و پیدایش حاشیه‌نشینی در شهرها، به دلیل وضعیت اسفبار معیشتی از جمله معضلات بزرگ جوامع امروزی است. پیدایش معضلات اجتماعی از جمله بزهکاری، انحرافات اجتماعی و اخلاقی از قبیل سرقت، قتل، تجاوز، اعتیاد... که سرانجام به بحران‌های اجتماعی تبدیل می‌شود.

بزهکاری «اقدام به عملی است که برخلاف موازین، مقررات و قوانین جامعه بوده، انجام آن پیگرد قانونی می‌شود و کسانی را که مرتکب چنین اعمالی می‌گردند، مجرم یا بزهکاری می‌گویند.

با وجود اینکه در دوره‌های مختلف زندگی انسان همواره بزهکاری نوجوانان و جوانان جزئی از مسائل جوامع بوده اما این مسئله هیچگاه در حد مسائل حاد اجتماعی و به صورت بحران در نیامده است. اما از قرن نوزدهم به بعد، افزایش بزهکاری نوجوانان و جوانان به ویژه ارتکاب جرائم توأم با خشونت و قساوت یکی از بزرگترین معضلات اجتماعی محسوب شده است.

هفته هشتم

مسئله خشونت خانوادگی و قتل های ناموسی

خشونت، رفتاری است که برای آسیب رساندن به دیگری از کسی سر می‌زند و دامنه‌ی آن از تحقیر و توهین، تجاوز و ضرب و جرح تا تخریب اموال و دارایی طرف مقابل و قتل او گسترده است. خشونت، رفتاری است که در همه‌ی کشورها مشاهده شده و بر قربانیان فراوان آن، همه روزه افزوده و موجب اضطراب مردم و احساس ناامنی آن‌ها به ویژه گروه‌های ضعیف‌تر و آسیب پذیرتری مانند: زنان، کودکان، سالخورده‌گان و گروه‌های اقلیت که قربانیان ستم‌پذیرتر نابرابری‌های اجتماعی و اقتصادی‌اند، شده است. وجود گستردگی و فزاینده‌گی انواع خشونت در جامعه، علاوه بر قربانیان مستقیم آن نزدیکان و دوستان آنها را نیز متأثر می‌کند و امنیت اجتماعی و سلامت روانی مردم را به مخاطره می‌افکند. خشونت خونین یا قتل، همواره بزرگترین مشکل جوامع بشری، چه جوامع گذشته و چه جوامع امروزی بوده و هست. وجود پدیده قتل‌های ناموسی و سیر صعودی و افزایشی روند و میزان آن، هم باعث کاهش سطح امنیت اجتماعی و هم باعث ایجاد بحران در نظم عمومی خواهد بود. خشونت در درون خانواده، در بیشتر کشورها و گروه‌های اجتماعی، مذهبی و فرهنگی رخ می‌دهد و علی‌رغم تغییر و تحولات اجتماعی و اقتصادی در سطح جهان، نه تنها پدیده خشونت خانوادگی و قتل‌های خانوادگی، کاهش نیافته است بلکه روز به روز بر دامنه آن افزوده می‌شود. گسترش دامنه خشونت در درون خانواده طی سالهای اخیر، یکی از جدی‌ترین آسیب‌ها اجتماعی در کشورهای مختلف بشمار می‌رود. قتل عمد و غیر عمد، ایراد ضرب و جرح، خشونت جنسی و روانی، کودک‌آزاری، همسرآزاری و غیره از مصادیق انواع خشونت در خانواده هستند. شدیدترین نوع خشونت خانوادگی، قتل یکی از اعضای خانواده بدست یکی دیگر از اعضای خانواده است که همواره دشوارترین مشکل جوامع مختلف در زمان‌های مختلف بوده و هست. در کشورهای غربی، خشونت خانوادگی در درون خانواده چه در گذشته و چه امروزه وجود دارد. امروزه خشونت خانوادگی اعم از جسمی، روحی، روانی، جنسی و غیره در درون خانواده‌های کشورهای غربی، امری رایج است و به قتل رسیدن فرد در خانواده به حدی است که آمریکاییان معتقدند، بزرگترین مسأله اجتماعی آنها خشونت خانوادگی است. در انگلیس هم از هر چهار قتل، یکی از قتل‌ها در درون خانواده صورت می‌گیرد. در ایران طبق آمار منتشر شده از سوی نیروی انتظامی تعداد قتل‌های عمد در سال ۱۳۶۵ ه.ش ۲۹۸ مورد و قتل غیر عمد ۱۷۱ مورد بوده است. در سال ۱۳۸۰ ه.ش در طول یکسال تعداد قتل‌های عمد ۱۵۷۷ مورد و تعداد قتل‌های غیر عمد ۱۰۹۵ مورد بوده است.

هفته نهم

مسئله طلاق و تأثیرات آن بر خانواده

طلاق از نظر لغوی به معنی رها شدن می باشد و در اصطلاح عبارت است از پایان دادن زناشویی به وسیله زن و شوهر .

انحلال رابطه همسری در ازدواج دائمی را که بعد از آن از نظر رعایت حقوق و تکالیف مربوط به زناشویی مسئولیتی برای دو همسر نخواهد بود، طلاق می گویند .

در اصطلاح حقوقی طلاق عبارت است از: جدا شدن زن از مرد، به سبب انحلال نکاح دائم، با شرایط و تشریفات خاص از جانب مرد یا نماینده قانونی او، که با حکم دادگاه انجام می شود.

در اصطلاح حقوقی، طلاق این گونه تفسیر شده است: طلاق ایقاعی است که به موجب آن، مرد به اذن یا حکم دادگاه زنی را که به طور دائم در قید زناشویی اوست، رها می سازد . طلاق را اغلب راه حل رایج و قانونی عدم سازش زن و شوهر، فروریختن ساختار زندگی خانوادگی، قطع پیوند زناشویی و اختلال ارتباط والدین با فرزندان تعریف کرده اند. در حقیقت همانگونه که پیوند بین افراد طبق آیین و قراردادهای رسمی و اجتماعی برقرار می شود. چنانچه طرفین نتوانند به دلایل گوناگون شخصیتی، محیطی و اجتماعی و ... با یکدیگر زندگی کنند به ناچار طبق مقررات و ضوابطی از هم جدا می شوند. از این نظر خانواده همچون عمارتی است که زن و شوهر ستون های آن را تشکیل می دهند و فروریختن هر ستون استحکام و استواری عمارت را دچار تزلزل و گسستگی می کند. طلاق با این دیده، یکی از غامض ترین پدیده های اجتماعی، ارکان خانواده را در هم ریخته و بیشتر اثرات مخرب خود را بر روی فرزندان برجای می گذارد. طلاق گسستن و فروپاشیدن و نابودی کانون گرم و آرام بخش زندگی است که اثرات جبران ناپذیری بر اعضاء خانواده می گذارد.

اگر ازدواج را قراردادی بین دو شخص برای زندگی مشترک بدانیم، این قرارداد همواره دائم نیست و گاهی بنا به دلایلی فسخ می شود. جریان فسخ قرارداد بین یک زوج را اصطلاحاً طلاق می گویند .

هیچ دختر و پسری در آغاز زندگی و در پای سفره عقد تصور نمی کنند که ممکن است روزی مشکلات چنان بر او غلبه کند و شرایطی بر او تحمیل شود تا دادخواست طلاق داده و به زندگی مشترکش پایان دهد.

هفته دهم

رفتارهای پرخطر و آسیب‌های رفتاری به عنوان مشکلات فردی و معضلات اجتماعی

رفتارهای پرخطر و آسیب‌های رفتاری به عنوان مشکلات فردی و معضلات اجتماعی محسوب می‌شوند که مجموعه‌ای از عوامل فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و غیره و در ارتباط متقابل با یکدیگر باعث پیدایش و گسترش آن آسیب‌ها می‌شوند. در شرایط کنونی بررسی و تحلیل آسیب‌های اجتماعی و پیامدهای ناشی از این مسائل اجتماعی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است، زیرا شیوع روزافزون انواع آسیب‌ها و ناهنجاری‌ها تهدیدی برای سلامت جامعه و نسل‌های بعدی محسوب می‌شود. در ایالات متحده از اواخر دهه ۱۹۸۰ توجه به رفتارهای پرخطر نوجوانان و جوانان و تلاش برای شناخت ابعاد آن و همچنین پیشگیری از آن آغاز شده و گسترش روزافزونی در میان سایر جوامع داشته است. در ایران نیز توجه به رفتارهای پرخطر در میان نوجوانان، مدتی است که آغاز شده است (به عنوان نمونه برنامه مهارت‌های زندگی، در مقطع راهنمایی که از سال ۱۳۸۱ در برخی از مدارس کشور به اجرا درآمد، طرح نظام مراقبت از آسیب‌های اجتماعی دانش‌آموزان در مدارس تحت عنوان نمود).

هرچند پژوهش‌های انجام شده با موضوع رفتارهای پرخطر در شهرهای مختلف ایران نشان از مسئله‌مند بودن این پدیده می‌دهد؛ اما تاکنون پژوهشی در رابطه با رفتارهای پرخطر در شهر کاشان انجام نشده است. پژوهش حاضر با در نظر گرفتن این مسئله که بروز رفتارهای پرخطر می‌تواند به عنوان یک مانع جدی در راه شکوفایی استعدادهای فردی، توسعه و ترقی قلمداد شود و سلامت جسمی، روانی و اجتماعی جامعه را به خطر اندازد و صدمات و خسارت‌های جبران ناپذیری بر افراد جامعه وارد سازد، به دنبال شناسایی و تبیین جامعه‌شناختی رفتارهای پرخطر است. لذا سؤالات اصلی پژوهش حاضر در مرحله اول این است که مهم‌ترین رفتارهای پرخطری که در بین شهروندان شهر کاشان شیوع دارند کدامند؟ و در مرحله بعد وضعیت رفتارهای پرخطر (استفاده از سیگار، قلیان، مشروبات الکلی، مواد مخدر، خودکشی و افکار خودکشی، رفتار پرخطر جنسی، رانندگی پرخطر، رفتارهای ضد اجتماعی (خسونت، سرقت و غیره)، عادات غذایی ناسالم، عدم تحرک بدنی و غیره) در چه سطحی است؟ و در نهایت چه عوامل فرهنگی و اجتماعی در پدید آبی این وضعیت تأثیرگذار

هستند؟

هفته یازدهم

مسئله پرخاشگری در سطح جامعه

پرخاشگری عمل آگاهانه‌ای است که با هدف وارد آوردن صدمه و رنج انجام می‌گیرد؛ این عمل ممکن است بدنی یا کلامی باشد بدین

ترتیب، اگر فردی آشنا یک بطری را به طرف سر شما پرتاب کند و شما جا‌خالی بدهید، به طوری که بطری به هدف اصابت نکند، باز

هم یک عمل پرخاشگرانه به حساب می‌آید. موضوع مهم، قصد و نیت است. به همین ترتیب، اگر راننده‌ای هنگام عبور از خیابان سهواً

شما را زیر بگیرد، کار او نمونه‌ای از پرخاشگری به شمار نمی‌آید، حتی اگر خسارت وارد شده، خیلی بیش‌تر از آسیبی باشد که

بطری به هدف نخورده، به بار می‌آورد

دسته‌بندی‌های متفاوتی از پرخاشگری در منابع و مراجع آمده است. یکی از این تقسیم‌بندی‌ها، پرخاشگری را به دو گونه

«پرخاشگری خصمانه» یا «احساسی» و «پرخاشگری وسیله‌ای» دسته‌بندی می‌کند. پرخاشگری خصمانه عملی است که از

احساس خشم ناشی می‌شود و هدفش اعمال درد و آسیب است. و فرد از این کار هیچ سودی نمی‌برد و هیچ مشکلی از او حل

نمی‌شود و صرفاً در آن لحظه احساس بهتری دارد. مانند ناسزاگویی و یا حمله فیزیکی به افراد یا ضربه زدن عمدی با خودرو به افراد یا

خودروهای دیگر.

در پرخاشگری وسیله‌ای، قصد و نیت آسیب رساندن به شخص دیگر است، لیکن آسیب‌رسانی به‌عنوان وسیله‌ای برای رسیدن به

هدفی غیر از ایجاد درد و رنج صورت می‌گیرد. مثلاً، در بازی فوتبال حرفه‌ای، بازیکن دفاع معمولاً هر کاری انجام می‌دهد تا مهاجم تیم

مخالف را ناکام و مانع حرکت حامل توپ شود. یا زمانی که شخص احساس می‌کند فردی مسیرش را سد کرده است، شروع به بوق

زدن ممتد و چراغ دادن می‌کند و با فاصله‌ای خیلی کم از سپر عقب خودروی جلویی می‌رانند یا هرگاه احساس کند می‌بایست

زودتر به مقصد مورد نظرش برسد، چراغ قرمز یا تابلوی ایست راد می‌کند یا در خیابان به صورت مارپیچ حرکت می‌کند

هفته دوازدهم

مسئله بی تفاوتی اجتماعی

بی تفاوتی و ابعاد آن شامل بی تفاوتی در علاقه مندی، بی تفاوتی در رفتار، بی تفاوتی در رأی گیری، به عنوان یکی از پدیده های اجتماعی ذکر می شود که در فرهنگ اکثر کشورهای دنیا در قالب یک مسأله ای اجتماعی شناخته شده و عمومیت پیدا کرده است. کناره گیری افراد و بی توجهی آنان نسبت به محیط اطراف، دل سردی و بیگانگی نسبت به مسائل اجتماعی از موضوعاتی هستند که در مسائل اجتماعی و سیاسی مورد توجه بسیاری از اندیشمندان اجتماعی بوده به طوری که بی توجهی نسبت به این موارد بستر ساز بی تفاوتی و نهایتاً احساس پوچی در بین افراد جامعه به حساب آمده است.

عواملی همچون رشد صنعت و تکنولوژی، توسعه ارتباطات اجتماعی، افزایش افسار گسیخته جمعیت، حرکات وسیع جمعیتی، گسترش فرهنگ شهرنشینی، مجاورت فرهنگ ها و خرده فرهنگ های متفاوت، رشد ارتباطات موزاییکی، عقلایی شدن رفتار انسان، گسترش منطق خشک محاسبه گری، فردگرایی، ضعف نهادها و اعتقادات مذهبی، سکولاریسم و از بین رفتن هویت های گروهی و ملی را از جمله عوامل مؤثر بر بروز این پدیده بر شمرده و جامعه شناسان معتقدند جوامع امروزی دوره ای از بحران در روابط انسانی را پشت سر می گذارند به نظر ایشان، همان طور که مشارکت وسیع شهروندان در قلمروهای مختلف زندگی اجتماعی شرط مهم توسعه اجتماعی، اقتصادی و سیاسی است، پس عدم مشارکت شهروندان و شیوع بی تفاوتی نیز یک عامل قوی در توسعه نیافتگی است انسان به مشارکت اجتماعی تمایل دارد و دارای توانایی ارائه پیشنهادات کارآمدی است. اما گاهی در یک حالت بی تفاوتی و فاقد مشارکت به سر می برد و از حق شهروندی خود استفاده نمی کند اهمیت موضوع زمانی آشکار می شود که مشخص شود چه عواملی اعم از اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و یا سیاسی بر رفتار مشارکتی مردم تأثیر گذار هستند و این عوامل چگونه زمینه ای انفعال را فراهم می کنند

هفته سیزدهم

مسئله فقر و آسیب های پیامدی آن

بر اساس رویکرد توسعه‌ی انسانی، پدیده‌ی فقر به معنای آن است که افراد از حق انتخاب کردن و انتخاب شدن و نیز داشتن فرصتی برای یک زندگی آبرومندانه محروم شوند. از گذشته، فقر به‌عنوان یک معضل فراگیر پیش روی جوامع بشری مطرح بوده است. معضل فقر و حمایت از طبقات آسیب‌پذیر جامعه، به دلیل مورد اقبال قرار گرفتن برنامه‌های اصلاح ساختاری، خصوصی‌سازی و آزادسازی اقتصادی در بسیاری از کشورهای دنیا، مورد توجه روزافزونی قرار گرفت. با این حال، بسیاری از اندیشمندان حوزه‌ی فقر معتقدند که اجرای این‌گونه برنامه‌های اقتصادی منجر به افزایش فقر گردیده است. شواهد تجربی نشان می‌دهد که علیرغم وقوع رشد، در بسیاری از کشورها هنوز جنبه‌های غیر اقتصادی فقر بیداد می‌کند و شاخصه‌های اجتماعی وضعیت اسفباری را نشان می‌دهد. بنابراین، چنانچه برای کاهش فقر در یک جامعه صرفاً بر درآمدها تمرکز شود، نمی‌توان ابعاد مختلف فقر را در آن جامعه محو کرد و نیاز به راهبردهای هوشمندانه‌تری می‌باشد. در واقع، ریشه‌ی فقر صرفاً کمبود یا عدم وجود درآمد نیست بلکه ریشه‌های اصلی آن در نبود شرایطی است که امکان خروج از وضعیت فقر را امکان‌پذیر می‌سازد. یکی از مطالعات اخیر نشان داده که اساساً موضوع فقر تنها به کمبود درآمد یا نبود درآمد باز نمی‌گردد، بلکه رکن مهم دیگری وجود دارد که از آن به‌عنوان هراس از آینده و ترس و نگرانی فقر از سقوط بیشتر و از دست دادن همین حداقل‌ها یاد می‌شود. به هر ترتیب، پرداختن به مسأله‌ی فقر از ابعاد گوناگونی میسر است. اقتصاددانان عمدتاً بر عوامل زمینه‌ساز فقر و محدوده‌ی آن، و جامعه‌شناسان بر اثرات فقر در ایجاد سایر آسیب‌های اجتماعی و فرهنگی تأکید دارند. از سوی دیگر، بخش عمده‌ای از مطالعاتی که در زمینه‌ی فقر انجام شده، به یافتن عوامل و متغیرهای اساسی تأثیرگذار بر روند فقر پرداخته‌اند. با این حال، مطالعات انگشت‌شماری پدیده‌ی فقر را با استفاده از رویکردهای کیفی و با عمق بیشتر مورد کنوکاو قرار داده‌اند؛ لذا با توجه به اهمیت مقابله با فقر در جامعه، ضروری است که این پدیده معناکاو شده تا ضمن فهم بهتر مسأله‌ی فقر، راهبردهایی جهت کم‌رنگ کردن و زدودن این معضل در سطح جامعه ارائه گردد.

هفته چهاردهم

علل و عوامل زمینه های بزهکاری نوجوانان و جوانان

الف) نقش خانواده در پیدایش بزهکاری: در تحقیق عمده ای در زمینه بزهکاری، رابطه نزدیکی را میان بی ثباتی شرایط زندگی و محیط خانوادگی نوجوانان و جوانان با بزهکاری نشان داده است. پس بسیاری از بزهکاری نوجوانان و جوانان در کانون خانوادگی ناسالم و متلاشی شده ای پنهان شده است. شکی نیست که خانواده اولین پایه گذار شخصیت هر فرد است که نقش مهمی در تعیین سرنوشت و زندگی آینده او دارد و اخلاق و سلامت روانی فرد تا حدود بسیار زیادی در گرو آن است.

1- اختلاف پدر و مادر: از جمله مواردی است که ممکن است در نهایت منجر به بزهکاری نوجوانان و جوانان گردد، اختلاف والدین و مشاجرات و اصطکاک بین آنهاست که آثار آن متوجه سایر اعضای خانواده و حتی بستگان آنها خواهد شد. گاهی اوقات، مشکلات خانواده ها موجب قهر و حتی ترک یکی از والدین از محیط خانواده می شود. ناسازگاری و مشاجره پدر و مادر آثار نامطلوب و شومی بر روان اعضای خانواده می گذارد.

2- تبعیض میان فرزندان: تبعیض در خانواده و توجه بیشتر والدین به برخی فرزندان و توجه کمتر نسبت به برخی دیگر موجب ایجاد حس نفرت و بدبینی در فرزندان می شود. تبعیض در خانه باروحیه حساس و عزت نفس فرزندان دارد و خسارات جبران ناپذیری را بر روح و روان آنان وارد می کند و آنان را به سوی عکس العمل های منفی نظیر سرقت، اعتیاد و فرار از خانه سوق می دهد.

3- دوستان ناباب: در بسیاری از خانواده ها، والدین چندان به فکر مراقبت از فرزندان خود نیستند و به محض اینکه کودک این قبیل خانواده ها به راه می افتد، به حال خود رها می شوند. این رهایی ممکن است موجب تماس مستمر آنان با اشخاص بیگانه و ناباب شود. و خود بزهکاران نوجوان و جوان عمدتاً دوستان ناباب را از عوامل مؤثر بر گرایش به بزهکاری معرفی می کنند.

4- بزهکاری یکی از اعضای خانواده: بزهکار بودن پدر یا مادر، یا یکی از اعضای خانواده و انحرافات اجتماعی آنان، می تواند در گرایش به بزهکاری فرزندان مؤثر باشد. کودکان نگرش های اجتماعی را از خانواده می آموزند و چنان که یکی از والدین بزهکار باشند فرزندان آنان بیش از هر کس در معرض خطر آلودگی قرار خواهند گرفت.

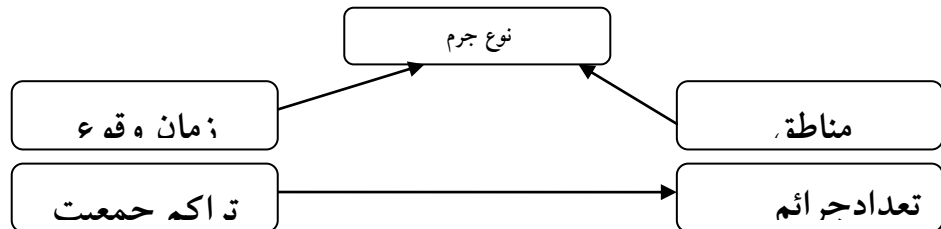
5- عدم امکان ازدواج: بسیاری از مفاسد اخلاقی اجتماعی و لایابالی گری های جنسی در جامعه ناشی از عدم امکان ازدواج جوانان می باشد. این در حالی است که در آثار و منابع اسلامی از ازدواج و پیوند زناشویی به عنوان یکی از عمده ترین عوامل بازدارنده فساد و فحشا نام برده شده است.

هفته پانزدهم

دیدگاه جامعه‌شناختی مسئله جرم و جنایت

این دیدگاه به ارتباط بین متغیرهای مختلف رفتار جنایی مانند سن_ نژاد جنس_ وضعیت اقتصادی- اجتماعی اهمیت می‌دهد و نیز ارتباطات بین فردی و سطح فرهنگ را که رابطه‌ی معناداری با انواع معینی از جرم دارند نشان می‌دهد. دیدگاه جامعه‌شناسی همچنین به عواملی که در محیط بر رفتار جنایی موثرند مانند: زمان_ مکان_ کیفیت وقوع و نوع به کار رفته نیز تأکید می‌کند

جامعه‌شناسان بر این باورند که بررسی بزهکاری مانند سایر پدیده‌های اجتماعی در قلمرو جامعه‌شناسی قرار دارد و می‌توان آنرا از نظر جامعه‌شناسی تفسیر و تبیین کرد- از نظر ایشان تبه‌کاری به وضعیت اجتماعی و فرهنگی جامعه‌های گوناگون بستگی دارد- چون پدیده‌ای طبیعی و عادی است .

مطابق مدل بالا چنین به نظر می‌رسد که زمان وقوع جرم تأثیر عمده‌ای بر نوع جرم رخ داده دارد. از سوی دیگر می‌توان استدلال کرد که مناطق جغرافیایی نقش اساسی در وقوع نوع جرم دارند. همچنین تراکم جمعیت در مناطق جغرافیایی باعث بالا رفتن جرم در آن مناطق می‌شوند.

لذا توجه به حفظ نظم و امنیت و پیش‌گیری از جرایم جزوی یکی از برنامه‌های اصلی هیأت: سیاست کیفری حاکمه است که با توجه به دو نکته حاصل می‌شود:

- تدوین قوانین جزایی متناسب و بازدارنده

- بهبود وضعیت اجتماعی برای از بین بردن زمینه‌های اجتماعی ارتکاب جرم

هفته شانزدهم

بررسی و مباحثه مسائل اجتماعی ایران بر اساس موقعیت و وضعیت

رایج در جامعه ارائه شد